

Donáth Attila

Struktúraváltás a Bokréta utcai Ifjúsági Otthonában

A Budapest Főváros Önkormányzata Ifjúsági Otthonát (1094 Budapest, Bokréta utca 3.) 1981-ben hozta létre a Budapest Fővárosi Tanács a deviáns magatartású, speciális nevelést igénylő 14-18 éves korú állami gondozásban élő fiúgyermekek részére, illetve az 1992-ben történt alapító okirat módosítás szerint az otthonban nagykorúvá vált, családi háttér nélküli, dolgozó fiatalok elhelyezése és utógondozása céljából 60 férőhellyel.

Az intézmény egyre kevésbé tudta ellátni szakmai feladatait, a magas gyermeklétszám növelte a súrlódások lehetőségét az amúgy is nehezen kezelhető gyerekek között, a szökések száma folyamatosan nőtt, a túlkoros, kriminális előélettel rendelkező gyerekek oktatási intézményben és munkahelyentartása szinte lehetetlenné vált, az épület jellege nehezítette a segítő-terápiás jelleg kialakítását.

A fentiek alapján az ágazati intézményracionizálás elodázhatatlan, ezért a Bokréta utcai Ifjúsági Otthon kiváltása első helyre került a kiváltásra kerülő intézmények között. A férőhelyek megtartása mellett funkcióváltásra, illetve funkcióbővítésre is sor került. Az intézmény speciális feladataiból adódóan a kiscsoportos ellátási formák működnek hatékonyan. Az új működési struktúra mellett szól az is, hogy előtérbe kerülnek a problémahelyzet megoldását célzó különböző szakmai attitűdök (szociális munka, pszichológiai, szociálpszichológia, kriminál-pszichológia).

A bekerülő fiatalok személyiségállapotától függően lépcsőzetesen történne a személyiségfejlesztés, illetve a kiléptetés. Az átjárhatóság lehetővé teszi az egyéni motívációk kibontását. A lépcsőzetesség hozzájárulhat az előrejutáshoz, ugyanakkor a viszszalépéshez is, illetve lehetőséget teremt az ellátásból való kiléptetésre. Kiléptetés alatt értjük azt, hogy egy olyan tevékenységet definiáljunk ellátásként, amely olyan megoldási formákat foglal magában, melyek elsősorban a kriminális életvezetés megoldására irányulnak.

Machács Mihály

Külső gondozás alapelvei és módszertana

A külső gondozási forma bevezetésével többirányú igénynek tettünk eleget: a fiatalok részéről megfogalmazódott, hogy szeretnének visszakerülni családjukba, a család jelezte ennek lehetőségét, a fiatalok szökéseik alatt kikerültek a segítő kliens kapcsolat kereteiből. Követhetlenné váltak társas viszonyaik. A külső gondozás során sikerült „nyomon követni” és segíteni a növendéket, jelentős lépést tettünk ezáltal a bűnmegelőzés érdekében.

A külső gondozás alapelveinek kialakításakor fontos szerepet kell kapnia a rendszerszemlélet meghatározó elemeinek: a probléma „helymeghatározásának”, a családtagok egymásra hatásának, a család szabályainak. Ezeket az alapelveket felhasználva,

s figyelembe véve azt, hogy többnyire alacsony státuszú, sokproblémás családokkal dolgozunk, a családorientált megoldásközpontú konzultációt tekintjük hatékony együttműködési formának. Fenti konzultációs módszert ismertetném röviden.

Kenderfi Miklós

A Bokréta utcai Ifjúsági Otthon „Hotel” szolgáltatása

Egy modellkísérlet tapasztalatai a bűnmegelőzés érdekében

A fiatalok élethelyzetét az elmúlt években elmélyülő társadalmi feszültségek, az egészségkárosító szerek szinte korlátlan terjesztése, illetve a bűnözés tendenciái sokszorosán veszélyeztetik. A gyerekek és a tizenéves fiatalok életesélyei rosszabbak lettek, kényszeresebb életvezetés jellemzi őket és kiszolgáltatottabbak a környezetük számára. A ma váratlanul, vagy kikerülhetetlenül az utcára keveredő fiatalok pedig többségükben magukra maradnak.

Az utca gyakorlatilag ezen fiatalok számára a drasztikus, nem ritkán visszafordíthatatlanul önsorvasztó, vagy destruktív változásokat jelent. Az utca a gyermekek és a felnőtté váló fiatalok számára az a valószínűtlenül felerősödött kockázati szintér, ahol sürgős segítségre van szükség.

Az utcára jutó és azonnali segítségre szoruló fiataloknak olyan – a helyzetüknek megfelelő – hatékony krízisintervenciós jellegű segítséget kell kapniuk, amely mentes minden felesleges bürokratikus és formális elemtől.

Ennek szellemében született meg a Bokréta utcai Ifjúsági Otthon, a Kapocs Ifjúsági Önszolgálat és a GYIVI Utcai Gondozó Szolgálat között ama együttműködési megállapodás, melynek értelmében az Ifjúsági Otthon egy 5 ágyas ún. „Hotel” szobát tart fenn az utcára kerülő, eseti csavargó fiatalok számára. Ők még nem kerültek gyámhatósági kiemeléssel az intézményes gyermekvédelem egyirányúsított rendszerébe, de aktuális élethelyzetükben, lelki állapotukban átmeneti, vagy folyamatos segítségre szorulnak. Ez a „Hotel” szolgáltatás alternatíva az utca kínálatával szemben, amelynek választása külső kényszer nélkül, az önkéntességen alapul.